

SPESIALENHETEN FOR POLITISAKER

PÅTALEVEDTAK

SAK NR 12175784 15/20-123

OSLO POLITIDISTRIKT ANMELDER POLITIBETJENT A FOR UFORSIKTIG OMGANG MED SKYTEVÅPEN - VÅDESKUDD

Anmeldelsen

Ved oversendelse av rapport datert 19. desember 2019 opplyste Oslo politidistrikt at politibetjent A hadde avfyrt et vådeskudd inne i garasjen på Sentrum politistasjon i Oslo 6. desember 2019. Skuddet skal ha blitt avfyrt idet A skulle ta med seg to våpen fra en tjenestebil bort til nedspenningstønnen i garasjen.

Spesialenhetens etterforskning

Etter at vådeskuddet var avfyrt, utarbeidet Oslo politidistrikt en illustrasjonsmappe fra åstedet. Denne er oversendt Spesialenheten.

Politibetjent A er avhørt med status som mistenkt.

Politibetjent B er avhørt som vitne. Hun var i garasjen da skuddet ble avfyrt.

Etter at Spesialenhetens etterforskning var avsluttet, oversendte Oslo politidistrikt rapport av 6. desember 2019. Spesialenheten har ventet med å avgjøre saken til rapporten var mottatt. Innholdet i rapporten har ikke gitt behov for ytterligere etterforskning eller endret avgjørelsen av saken.

Nærmere om sakens faktum

Vådeskuddet ble avfyrt av politibetjent A i garasjen på Sentrum politistasjon den 6. desember 2019 ca. kl. 07.00. Ingen ble skadet.

Politibetjent A har i avhør forklart at han ble uteksaminert fra Politihøgskolen i 2018. I august 2019 startet han planmessig tjeneste ved patruljeseksjonen, og det var der han jobbet da denne hendelsen skjedde. Per i dag jobber han ved etterforskningsavdelingen. Han er kategori innsatspersonell 4.

Spesialenheten for politisaker

Sjefen for Spesialenheten
Post: Postboks 93, 2301 HAMAR
Tel: 62556100 Faks: 62556102
E-post: post@spesialenheten.no

Denne dagen hadde han dagvakt. Han hadde forsovet seg, og hadde "rimelig dårlig tid". Han gikk i garderoben for å skifte før han gikk ut. Rutinene er slik at de skal pakke bilen, gjennomføre våpensjekk, kontrollere at alt utstyret fungerer og at alt er med. Man skal være klar for patrulje før man går opp til parole som starter kl. 07. Tjenesten starter kl. 06:45.

Han begynte med å gå inn i våpenrommet for å hente samband og pistol, P-30. Han hentet også bilnøkkelen. Mens han pakket bilen, ble han klar over at han hadde dårlig tid. Han observerte at personer gikk fra garasjen til parolen. Etter å ha pakket utstyret i bilen, besluttet han å gjennomføre våpensjekken. Ved Sentrum politistasjon er det ikke personlige MP-5, de tilhører bilene. Det betyr at de er i bil fra vakt til vakt. Våpenskrinet var plassert midt i bilen. Han tenkte å ta ut begge MP-5ene for å sjekke dem. Han stod på passasjersiden, og han bøyde seg frem og tok ut MP-5en som var nærmest ham. Han er sikker på at han deretter tok ut magasinet på dette våpenet. Av en eller annen grunn bestemte han seg for å ta med seg begge våpnene samtidig, for å spare tid. Mens han holdt den ene MP-5en i høyre hånd, bøyde han seg inn i bilen for å ta det andre våpenet. I samme momentet gikk det av et skudd fra våpenet han holdt i høyre hånd. Pipa på dette våpenet pekte nedover mot gulvet. Han mener at prosjektillet stoppet i karosseriet, og at det lå fragmenter av patronen under bilen.

A kan ikke med sikkerhet si hva som skjedde, og ønsker ikke å spekulere. Han vet at fingeren er den tryggeste sikringen, og at våpenet kan ha sklidd ned og kommet i kontakt med fingeren eller utstyret. Han er opplært til at ladearmen skal være i fremre stilling og at magasinet skal være i våpenet ved lagring i bil. Hans prosedyre ved kontroll og funksjonstest av våpen før patrulje, er å ta ut våpenet fra skrinet og ta ut magasinet. Da skal kammeret i våpenet i utgangspunktet være fritt for patroner. Deretter går han til nedspennings-brønnen. Der drar han ladearmen tilbake, sjekker at våpenet er tomt, slår ladearmen ned og avsikrer våpenet før han foretar et avtrekk. Dette for å se at våpenet fungerer. I tillegg ser han over våpenet og sjekker at lys og annet utstyr fungerer.

Politibetjent B har i avhør forklart at hun og A var de eneste som var til stede i garasjen. Bilen hun holdt på med, stod plassert langs veggen slik at tjenestebilen var mellom henne og A. Bilen han var ved, stod parkert mot henne, og A stod med sin venstre skulder mot henne. B har i avhør illustrert hvordan de var plassert i forhold til hverandre og bilene.

Hun så ikke hva som skjedde. Hun hørte et smell, som var høyt, men ikke så høyt at hun tenkte at det var et skudd. Hun gikk rundt bilen og spurte, litt på tull, "det var ikke et skudd jeg hørte?". A stod "litt halvfrosset der borte". Hun så en MP-5, men er usikker på om A holdt våpenet eller om han hadde lagt det fra seg. As reaksjon var at han var veldig sjokkert, akkurat som at han ikke visste helt hva som hadde skjedd. Hun tok ham litt vekk fra bilen og startet en pasientundersøkelse, noe han mente ikke var nødvendig. Hun insisterte, og gjennomførte undersøkelsen. Hun kjente ham ikke igjen, fordi han var så satt ut av situasjonen. A var stresset. Han var livredd for at dette skulle ødelegge karrieren hans. De lette etter hvor skuddet hadde gått, men hun husker ikke om de fant ut av det der og da.

Det fremgår av Bs forklaring at hun ikke oppfattet at vådeskuddet utgjorde noen fare for henne. Hun forklarte at, siden A stod ved bilen, hadde han ikke våpenet i retning henne, og i tillegg var hennes bil mellom henne og hendelsen.

Illustrasjonsmappen viser hvor prosjektilet formentlig gikk gjennom stigtrinnet på bilen og fortsatte inn i karosseriet under stigtrinnet. Prosjektilet gikk ikke gjennom karosseriet, men laget en bulk i det.

Spesialenhetens vurdering

Spesialenheten for politisaker skal etterforske og påtaleavgjøre saker der det er spørsmål om ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått straffbare handlinger i tjenesten, jf. påtaleinstruksen § 34-1.

Saken vurderes etter straffeloven § 188. Straffansvar etter straffeloven § 188 er betinget av at gjerningspersonen har brukt eller behandlet skytevåpen på en uforsiktig måte, som er egnet til å volde fare for andres liv eller helse. Det kreves ikke at handlingen faktisk har voldt skade. Det er tilstrekkelig at atferden objektivt sett var egnet til dette. Av rettspraksis vises det blant annet til Rt. 1989 s. 439 og Rt.1993 s. 96. Uttrykket "andres liv eller helse" innebærer at fare for lovovertrederens eget liv eller helse ikke rammes, og heller ikke fare for materielle skader.

Skyldkravet er blandet. Det kreves forsett i forhold til den omstendighet at man behandler et skytevåpen. Det er tilstrekkelig med uaktsomhet i forhold til "uforsiktig omgang" og at den er "egnet til å volde fare" for andre. Det store farepotensialet som gjelder ved uforsiktig omgang med skytevåpen er grunnen til at aktsomhetskravet skal fortolkes strengt.

I politiets grunnleggende sikkerhetsregler for behandling av skytevåpen fremgår følgende:

- Alle våpen er alltid ladd.
- Hold fingeren borte fra avtrekkeren til siktene er på målet.
- Ikke sikt på noe/noen du ikke er villig til å beskytte.
- Vær sikker på ditt mål og hva som er bak.

Spesialenheten legger til grunn at vådeskuddet ble avfyrt da A holdt et våpen, som han hadde hentet ut av våpenskrinet i bilen, i høyre hånd samtidig som han bøyde seg inn i bilen for å hente ut et annet våpen fra samme våpenskrin. Det legges videre til grunn at han holdt våpenet loddrett med pipa nedover, og at prosjektilet gikk ned i bilens karosseri.

A er sikker på at han tok ut magasinet på det første våpenet han tok ut, og han mener at våpenet da i utgangspunktet ikke skal ha patron i kammeret. Det er ikke tvil om at våpenet hadde patron i kammeret. Om patronen var i kammeret da han løftet ut våpenet, eller om han selv sørget for det og ladet våpenet, er uklart. Uansett mener Spesialenheten at A ikke foretok nødvendig kontroll av våpenet før han bøyde seg inn for å hente ut det andre våpenet. Videre kan det heller ikke være tvil om at A utløste avtrekksmekanismen på våpenet, selv om han ikke vet hvordan. Spesialenheten finner det videre bevist at vådeskuddet ble avfyrt i sikker retning, det vil si ned i bilens karosseri, og at det ikke var noen andre i umiddelbar nærhet. Politibetjent B var i garasjen da A avfyrte vådeskuddet. Spesialenheten legger til grunn på bakgrunn av begge forklaringer at det var en tjenestebil mellom B og A og at løpet på MP5-en ikke på noe tidspunkt var rettet i retningen hvor B stod.

Det er Spesialenhetens vurdering at A var uaktsom i sin våpenhåndtering, men det er ikke bevismessig grunnlag for at skuddet var "egnet til å volde fare for andres liv og helse".

Ettersom de objektive vilkårene for straff etter § 188 ikke er oppfylt, henlegges saken for politibetjent A som intet straffbart forhold anses bevist. I vurderingen er det sett hen til Spesialenhetens vedtak i sammenlignbare saker.

Spesialenheten beklager lang saksbehandlingstid.

Vedtak

Saken henlegges for politibetjent A i forhold til straffeloven § 188 som intet straffbart forhold anses bevist.

A underrettes om vedtaket.

Kopi av vedtaket oversendes politimesteren i Oslo politidistrikt til orientering.

Saken er avgjort med delegert påtalekompetanse fra Sjefen for Spesialenheten, jf. påtaleinstruksen § 34-3, annet ledd, jf. første ledd.

Vedtaket er godkjent uten signatur.

Sjefen for Spesialenheten for politisaker, 7. desember 2020

Guro Glærum Kleppe
assisterende sjef